

Vanajanselän uistelutiedustelu 2020-2023

1. Tiedustelun tunnuslukuja ja yhtenäislupien luvanmyyntitiedot

Taulukko 1. Luvanmyynti- ja otantatiedot.

	2020	2021	2022	2023	
Luvan ostajia	355	342	366	406	hlö
Ostajia verkkokaupassa	266	288	262	281	hlö
Ostajia käsimyynnissä	89	54	104	125	hlö
Vuosiluvan ostaneita	334	330	339	384	hlö
Viikkoluvan ostaneita	21	12	26	21	hlö
Tiedusteluita lähetetty	266	288	289	306	kpl
Vastauksia	138	108	112	79	kpl
Vastaus-%	51,9	37,5	38,8	25,8	%
Vastausten osuus kaikista luvan ostaneista	38,8	31,6	30,6	19,5	%

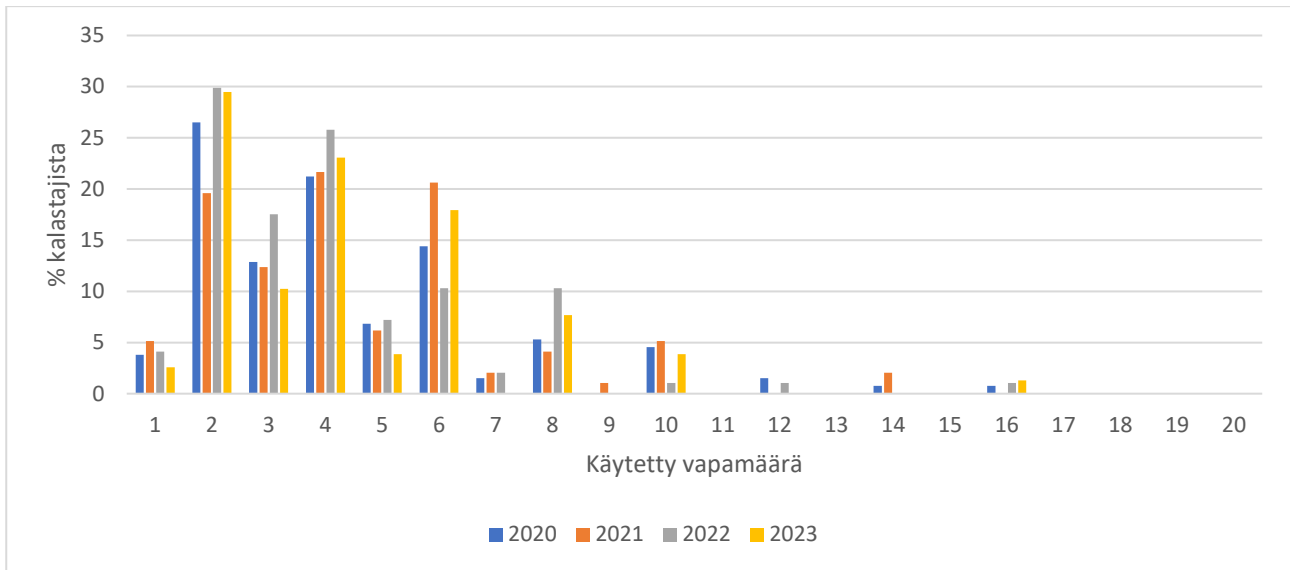
Vanajanselän kalatalousalueen yhtenäislupia osti vuonna 2023 yhteensä 406 henkilöä, mikä oli selvästi enemmän kuin aikaisempina vuosina (Taulukko 1).

Tiedustelu lähetettiin kaikille verkkokaupasta lupia ostaneille (306 hlö), sekä niille käsimyynnistä luvan ostaneille, jotka olivat antaneet sähköpostiosoitteensa. Vastausprosentti oli korkeimmillaan vuonna 2020 ja jostain syystä sen jälkeen vastausten määrä on vähentynyt.

Myytyjen lupien määrä on korkeampi, kuin luvanostajien määrä, koska yksittäiset luvanostajat voivat ostaa useampia lupia. Yksi lupa oikeuttaa käyttämään 2 viehettä ja useampia lupia ostamalla voi lisätä veneessä sallittujen vieheiden (= vapojen) määrää.

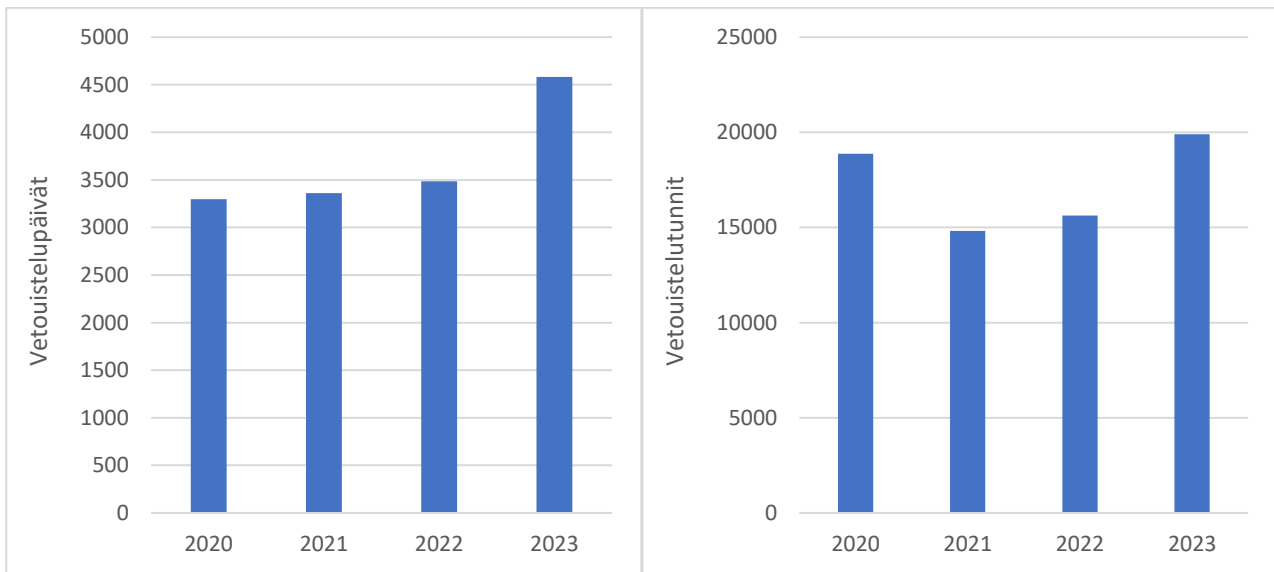
2. Pyyntiponnistus ja sen kehitys

Vetotunneilla painotettu käytettyjen vapojen keskimääräinen lukumäärä on ollut n. 4-5 vapaa, mutta tyypillisimmin käytetään 2-6 vapaa (Kuva 1). Suurempia vapamääriä käyttäneet tyypillisesti myös kalastavat enemmän.

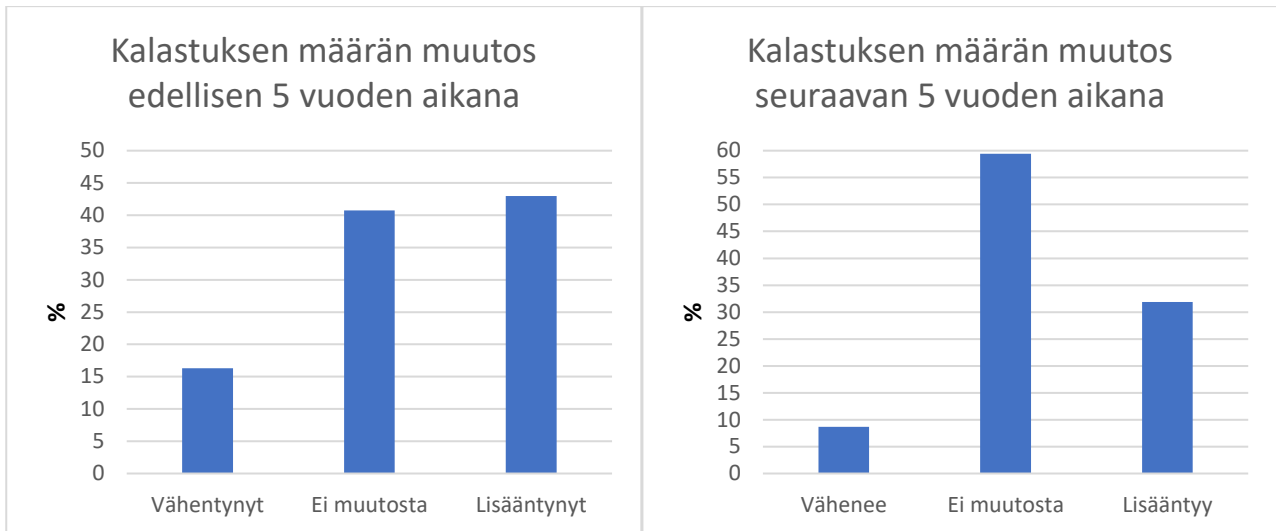
Kuva 1. Vanajanselän vetouistelijoiden käyttämä vapamäärä vuosina 2020-2023.

Vetouistelupäivien määrä nousi merkittävästi vuoteen 2023 (Kuva 2). Tyypillinen vuosilupia ostanut venekunta on kalastanut n. 12 päivää kaudessa. Uistelun pyyntiponnistus on Vanajaveden itäpuolella (Vanajanselkä) selvästi korkeampi kuin länsipuolella (Makkaran-, Rauttun-, Kärjenniemenselkä).

Kuva 2. Kalastuspäivien (vasen) ja -tuntien (oikea) määrä Vanajanselän yhtenäisluvilla 2020-2023.

Kalastajia pyydettiin vuoden 2020 tiedustelussa arvioimaan oman vetouistelunsa määrän muutosta sekä edellisen että tulevan viiden vuoden aikana (Kuva 3). Yli 40 % vastaajista arvioi kalastuksen määrän lisääntyneen 5 edellisen vuoden aikana ja yli 30 % arvioi kalastuksen vielä lisääntyvän seuraavan 5 vuoden aikana. Vain pienellä osalla vastaajista kalastus oli vähentynyt tai vähenemässä.

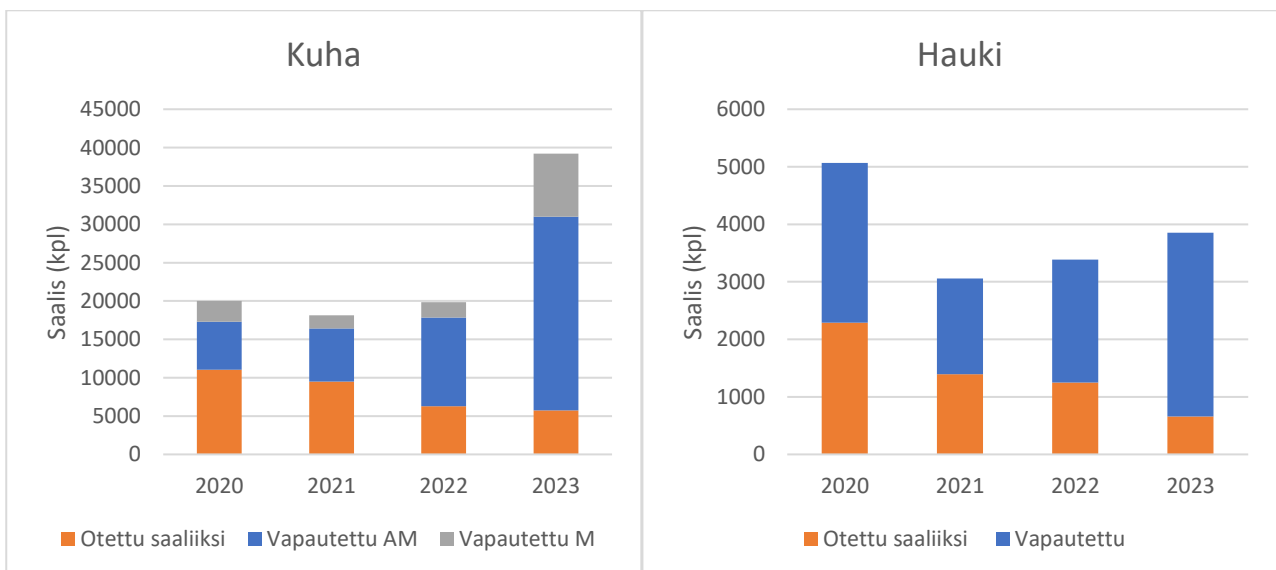

Kuva 3. Kalastajien arvio vetouistelunsa määrän muutoksesta viimeisen ja tulevan 5 vuoden aikana vuoden 2020 tiedustelussa.

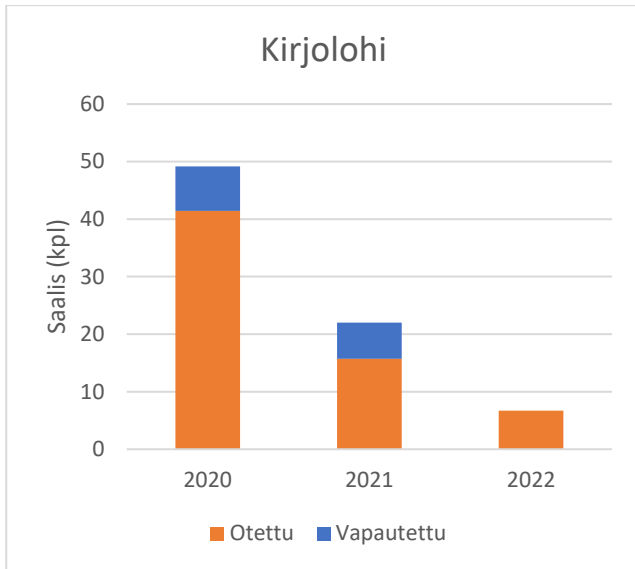
3. Saaliit

Vanajanselän kalatalousalueen selkeästi tärkein saalislaji on kuha. Vetouistelijoiden saalis oli vuosina 2020-2022 melko tasaisesti n. 18000-20000 kpl/vuosi, mutta vuonna 2023 määrä nousi huomattavasti (Kuva 6). Mitallisten kuhien määrä laski vuoteen 2022 asti ja alamittaisten määrä ja osuus on noussut todella merkittävästi. 2023 mitallisia kuhia saatiin paljon, mutta niitä myös ilmoitettiin vapautetun poikkeuksellisen paljon. Pienempää kuhaa on tällä hetkellä todella runsaasti. Myös mitallisia kuhia on vapautettu jonkin verran.

Tyypillinen saaliiksi otettu kuha on ollut n. 1 kg painoinen ja saaliiksi otettu hauki n. 1,6 kg. Myös saaliiksi otettujen kuhien keskikoko näyttää hieman pienentyneen samalla, kun alamittaisten osuus saaliissa on kasvanut. Taimen on Vanajavedellä hyvin harvinainen saalis ja tiedusteluun vastanneet ovat vuosittain ilmoittaneet saaneensa niitä yhteensäkin vain muutamia kappaleita – osana vuosista ei yhtään. Saaliiksi asti otettuja taimenia on saatu tiedustelun mukaan vain vuonna 2020. Kirjolohisaalis on käytännössä merkityksetön ja on laskenut vuosi vuodelta (Kuva 5). Vuonna 2023 kysyttiin myös toutainsaalista ja vain 1 vastaajista oli saanut toutaimen (1 kpl).

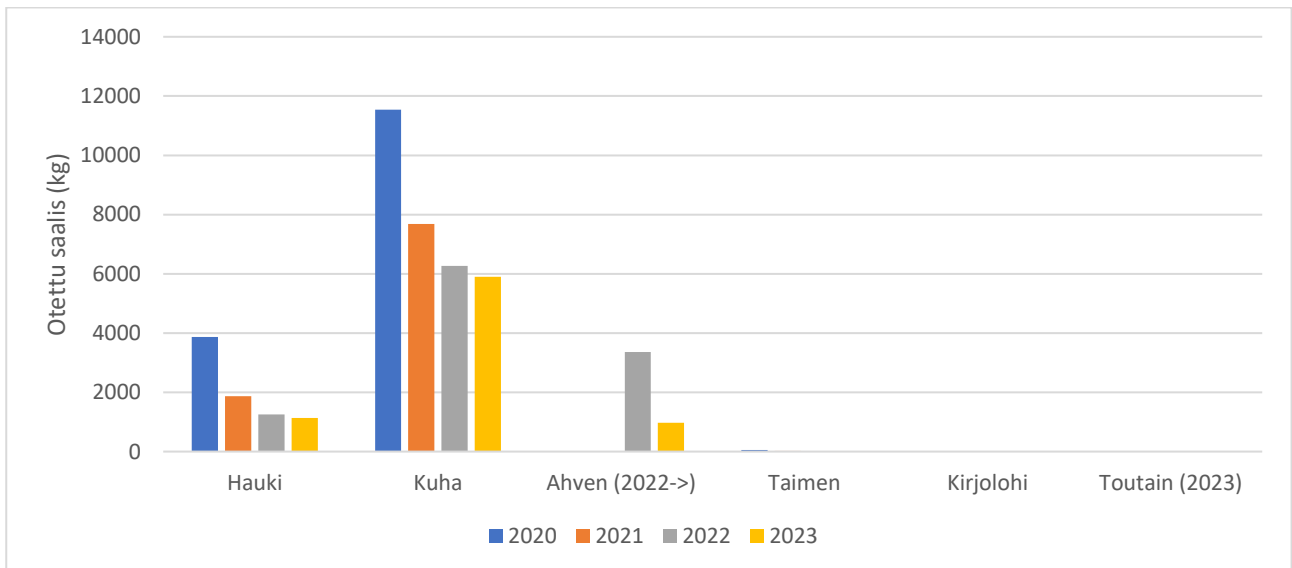

Kuva 4. Vanajanselän yhtenäisluvan ostaneiden otetut ja vapautetut kuhat ja hauet (kpl) vuosina 2020-2023.

Kuva 5. Vanajanselän yhtenäisluvan ostaneiden otetut ja vapautetut kirjolohet (kpl) vuosina 2020-2022. Vuonna 2023 kirjolohisaalista ei kysytty.

Saaliiksi otettu kokonaissaalis niin kuhan kuin hauen kohdalla on laskenut vuodesta 2020 huomattavasti. Kaikki vastaajien ilmoittamat taimenet vapautettiin vuosina 2020 ja 2023 ja 2021-2022 taimenia ei ole saatu yhtään. Ahvensaalista alettiin seuraamaan vuonna 2022 ja se oli silloin n. 3400 kg. Vuonna 2023 saalisarvio jäi murto-osaan tästä, mutta todennäköisesti vetouistelijat seuraavat ahvensaalistaan hyvin satunnaisesti tai eivät lainkaan. Toutaimia ei saaliiksi otettu vuonna 2023 yhtään.

Kuva 6. Yhtenäisluvilla kalastaneiden lajikohtaiset saaliiksi otetut kokonaissaaliit (kg) vuosina 2020-2023. Ahven otettiin mukaan tiedusteluun vuonna 2022.

Taulukkoon 2 on koottu vuosille 2020-2023 lasketut hauen, kuhan, taimenen ja kirjolohen kappalemääräiset yksikkösaaliit eri pyyntiyksikköjä kohti. Yksikkösaalis on esitetty eri muodoissa, joista viimeinen ilmaisee yksikkösaaliin 1 vapaa ja 1 vetotuntia kohden. Taimenen ja kirjolohen yksikkösaaliit olivat niin alhaisia, ettei niiden seuranta ole käytännössä mielekäästä. Yksikkösaaliistakin nähdään se, että vaikka keskimäärin uistelijoitten kuhatapahtumat eivät kalastaessa ole vähentyneet, mitallisten kuhien yksikkösaalis on pudonnut huomattavasti. Vuonna 2020 saatiin vielä keskimäärin yli 4 mitallista kuhaa päivässä ja 2022

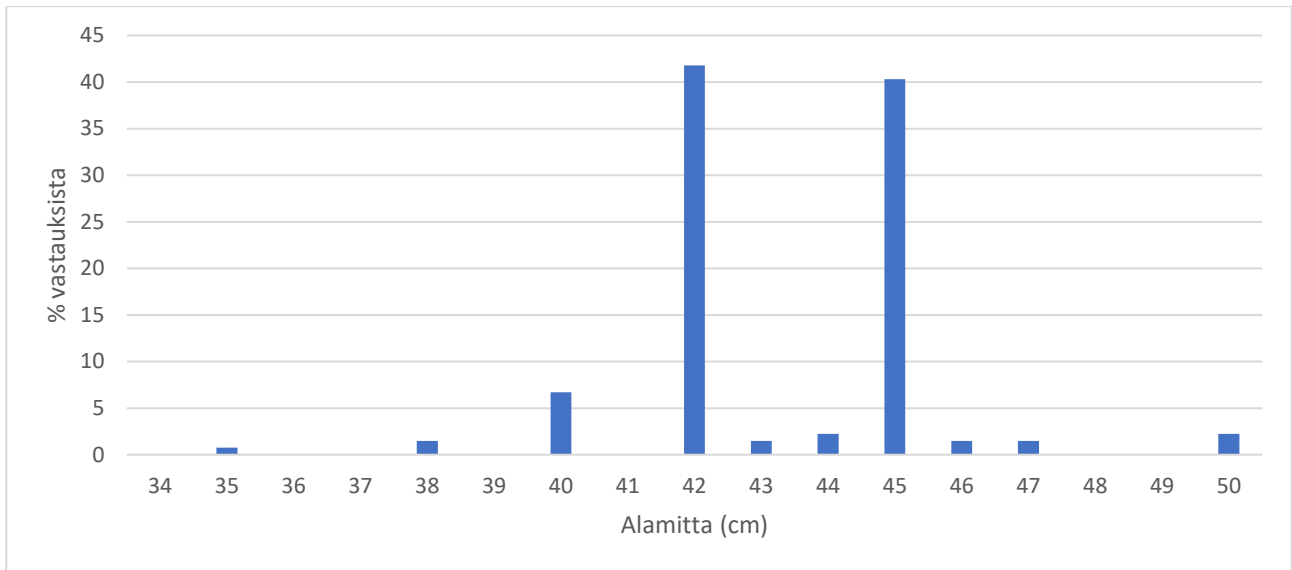
päiväsaalis oli enää n. 2,4 mitallista kuhaa. Vuonna 2023 kuhan yksikkösaalis oli seurantahistorian korkein, mutta joukossa oli huomattavan paljon alamittaista kuhaa. Silti myös mitallisten kuhine yksikkösaalis nousi edellisvuodesta.

Taulukko 2. Lajikohtaiset yksikkösaaliit (kpl) eri pyyntiyksikköjä kohti vuosina 2020-2023.

Yksikkösaalis KPL/PÄIVÄ					
Vuosi	Hauki	Kuha	Kuha >42cm	Taimen	Kirjolohi
2020	1,549	6,069	4,170	0,002	0,015
2021	0,911	5,393	3,332	0,000	0,007
2022	0,971	5,692	2,367	0,000	0,002
2023	0,841	8,552	3,043	0,007	-
Yksikkösaalis KPL/TUNTI					
Vuosi	Hauki	Kuha	Kuha >42cm	Taimen	Kirjolohi
2020	0,268	1,060	0,728	0,001	0,003
2021	0,206	1,222	0,755	0,000	0,001
2022	0,217	1,270	0,528	0,000	0,000
2023	0,194	1,970	0,701	0,002	-
Yksikkösaalis KPL/VAPA/TUNTI					
Vuosi	Hauki	Kuha	Kuha >42cm	Taimen	Kirjolohi
2020	0,051	0,203	0,140	0,000	0,000
2021	0,037	0,220	0,136	0,000	0,000
2022	0,217	0,267	0,111	0,000	0,000
2023	0,034	0,355	0,124	0,000	-

3. Mielipiteet kalastuksensäätelyyn liittyen

Kalastajilta kysyttiin vuoden 2020 tiedustelussa mielipidettä kuhan alamittasäätelyyn. Nykyinen lakisääteinen kuhan alamitta on 42 cm ja käytännössä sitä voidaan ELY-keskuksen päätöksellä muuttaa ± 20 %. Mahdolliset alamitat ovat siis välillä 34-50 cm. Vastaajat saivat itse valita minkä tahansa alamitan. Valtaosa kannatti joko nykyistä 42 cm tai korotettua 45 cm alamittaa (Kuva 7). Alempaa, 40 cm alamittaa kannatti n. 7 %. Yhdistettynä nykyistä korkeampaa alamittaa kannatti 49 % ja alempaa 9 % vastaajista.

Kuva 7. Vuoden 2020 uistelutiedusteluun vastanneiden mielipide kuhalle sopivasta alamitasta.